

Zorgvuldigheid voor mens en milieu bij internationaal ondernemen

Van vrijwilligheid naar bindende regels

VMR-webinar
22 juni 2021

Door: Janneke Bazelmans

1

Ontwikkelingen

1. Achtergrond
2. Ontwikkelingen VN - EU - NL
3. Initiatiefwetsvoorstel CU-GL-PvdA-SP
4. Klimaat

2

SOFT LAW

• UN GUIDING PRINCIPLES BHR (2011)

• OESO-RICHTLIJNEN (herzien in 2011)

3 pijlers:

1. Duty to protect (staten)

2. Duty to respect (bedrijven)

3. Access to remedy (slachtoffers)

Due diligence
(gepaste
zorgvuldigheid)

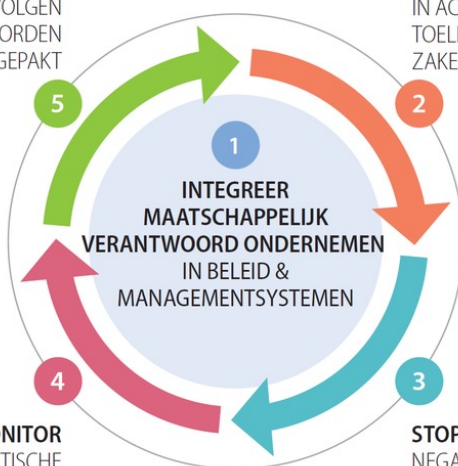
3

**OESO-
Richtlijnen**

HET DUE DILIGENCE-PROCES & ONDERSTEUNENDE MAATREGELEN

COMMUNICEER
HOE GEVOLGEN
WORDEN
AANGEPAKT

IDENTIFICEER & BEOORDEEL
NEGATIEVE GEVOLGEN
IN ACTIVITEITEN,
TOELEVERINGSKETENS &
ZAKELIJKE RELATIES

6 **ZORG VOOR**
HERSTEL-
MAATREGELEN
OF WERK
HIERAAN MEE
INDIEN VAN
TOEPASSING

MONITOR
PRAKTISCHE
TOEPASSING EN
RESULTATEN

STOP, VOORKOM OF BEPERK
NEGATIEVE GEVOLGEN

4

INTERNATIONAAL	EUROPEES	NATIONAAL
UN BINDING TREATY <ul style="list-style-type: none"> - Olv Equador sinds 2014 - In zomer 3^e draft verwacht - EU geen onderhandelingsmandaat - NL onderhandelt niet mee 	EU DD <ul style="list-style-type: none"> - Voorstel EP (rapporteur Lara Wolters), 10 maart 2021 - Wetsvoorstel Commissie na zomer verwacht 	1) BOUWSTENEN VAN KAAG <ul style="list-style-type: none"> - Nu bij SER voor advies - Na reces naar TK
		2) CU INITIATIEF WETSVOORSTEL <i>(Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen)</i> <ul style="list-style-type: none"> - Ingediend 8 maart 2021 - CU-PvdA-SP-GL - In najaar in TK

5

Initiatiefwetsvoorstel

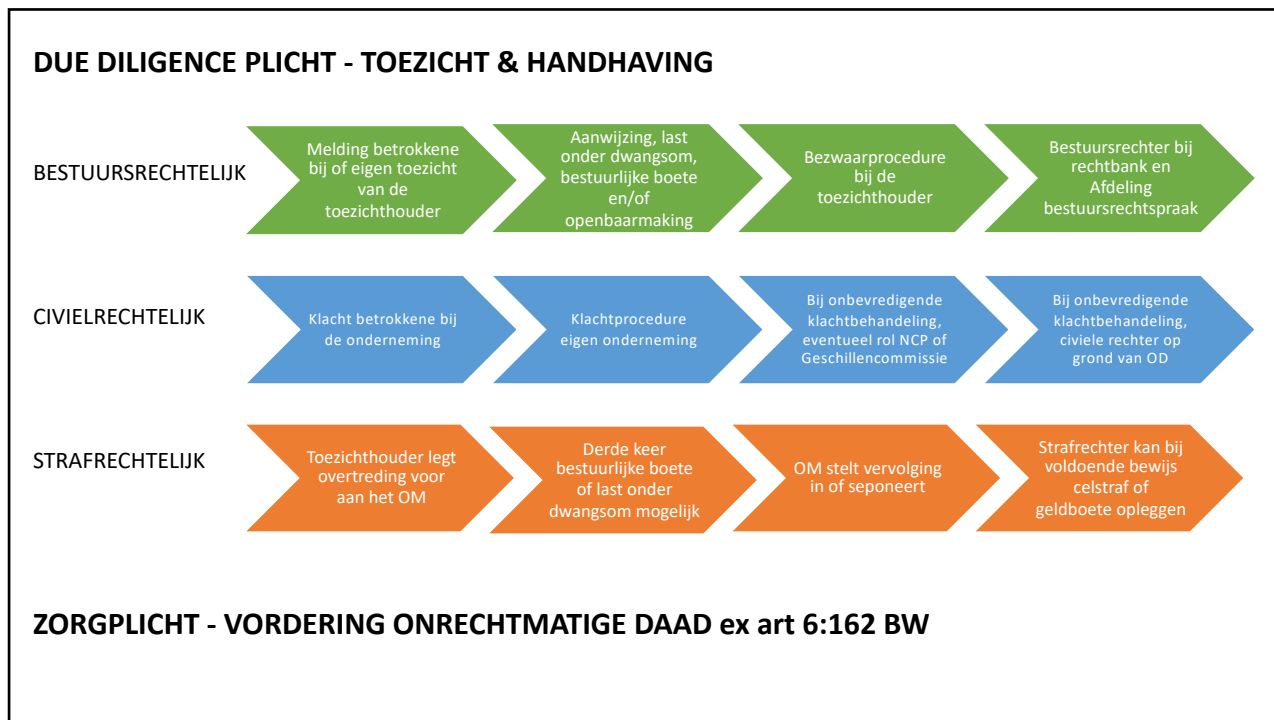
ALGEMENE ZORGPLICHT

- Voor *alle* ondernemingen
- Een **onderneming** die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat haar activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de **mensenrechten, arbeidsrechten of het milieu** een land buiten Nederland, is verplicht:
 - alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van haar kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken, ongedaan te maken, en zo nodig zorg te dragen voor herstel;
 - als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van haar kan worden gevraagd.
- In de productieketen

DUE DILIGENCE Plicht (gepaste zorgvuldigheid)

- Ondernemingen met 2 van de 3 criteria:
 - balanstotaal: € 20 miljoen
 - netto-omzet: € 40 miljoen
 - > 250 medewerkers.
- Gebaseerd op de 6 stappen uit de OESO-richtlijnen:
 - 1) IMVO- beleid implementeren
 - 2) Risico-analyse: identificeren en analyseren potentiële en daadwerkelijke risico's op nadelige gevolgen in haar activiteiten en die van haar zakenrelaties.
 - 3) Plan van aanpak: voorkomen/stoppen/beperken
 - 4) Monitoren toepassing & effectiviteit
 - 5) Communiceren stakeholders + jaarlijks rapporteren (beleid, maatregelen, uitkomst)
 - 6) Herstel bieden (herstelmechanisme)

6

7

Mensenrechten, arbeidsrechten, milieu (incl klimaat)

Initiatief wetvoorstel:

Mensenrechten - milieu - arbeidsrechten

Memorie van toelichting:

“Klimaatverandering is op zichzelf een vorm van schade aan het milieu. Met behulp van het betrachteren van *due diligence* moeten ondernemingen ook de negatieve gevolgen van klimaatverandering voorkomen, verminderen en adresseren. Bedrijven die substantieel bijdragen aan klimaatverandering hebben onder andere de verantwoordelijkheid om de uitstoot van broeikasgassen in hun keten te verminderen, reductie-doelen te stellen in lijn met internationale klimaatdoelen, en transparant te zijn over uitstoot en risico's;”

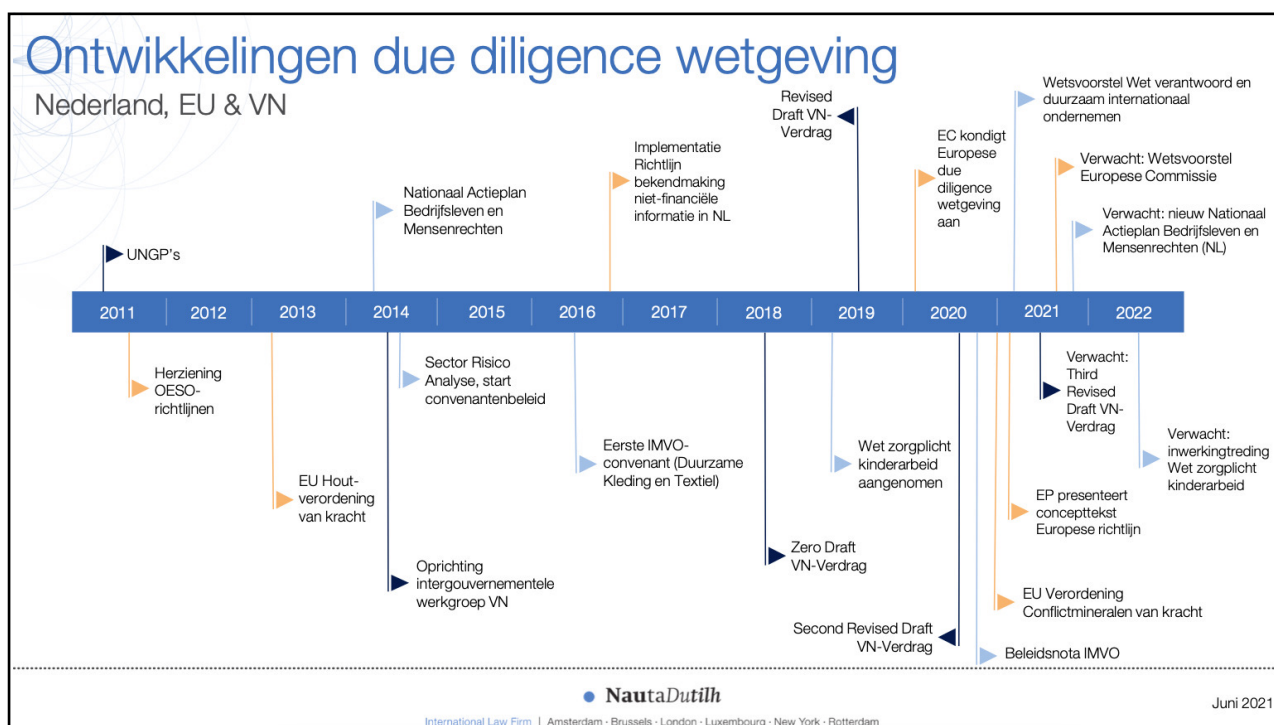
8

Klimaatzaak Shell

→ voorkomen van klimaatschade is een essentieel onderdeel van imvo zoals opgenomen in de UNGP's en de OESO-richtlijnen.

- Alle bedrijven hebben een individuele verantwoordelijkheid om mensenrechten in hun hele keten te respecteren. Dit is een mondiale gedragsnorm die overal en altijd geldt. Ongeacht wat anderen (bedrijven, overheden, samenleving) doen.
- Gevaarlijke klimaatverandering leidt tot mensenrechtenschendingen
- Rechtbank erkent verantwoordelijkheid van moedermaatschappijen voor dochterondernemingen.
- De verantwoordelijkheid van Shell om emissies te verminderen strekt zich uit over haar keten, inclusief leveranciers en eindgebruikers van haar producten.
- Reductieverplichting 45% in 2030 (tov 2019). Rb deelt die reductieverplichting in 2 soorten verplichtingen:
Scope 1 (Shell Group) is een resultaatsverplichting
Scope 2 (Leveranciers) + 3 (eindgebruikers) is een sterke inspanningsverplichting

9

10

janneke.bazelmans@milieudedefensie.nl